

Technika

Názov predmetu	Technika				
Názov ŠVP	Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy				
Názov ŠkVP	Škola pre život				
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk				
Časový rozsah výučby					
Ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Rozsah výučby ŠVP	1	1	1	1	1
Rozsah výučby ŠkVP	-	-	-	-	-
Spolu týždenne	-	-	-	-	-
Spolu ročne	33	33	33	33	33

Charakteristika predmetu technika

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Konceptia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovj spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

V 5. ročníku je učivo zamerané na tie technické javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú prírodu. Ich poznanie je dôležité pre formovanie pozitívneho vzťahu k prírode, rozvoju ekologického myslenia, a získanie a upevňovanie návykov dôležitých pre ochranu zdravia a prírodného prostredia. Žiaci si

tiež osvoja postupnosť vzniku výrobku, vznikom špeciálnych nástrojov a remesiel. Zoznámia sa s niektorými druhmi materiálov, osvoja si základné pracovné operácie s nimi a zhotovia jednoduchý výrobok. V Tematickom okruhu Ekonomika domácnosti sa oboznámia s pomôckami na ručné práce, naučia sa ich používať.

Učivo je v 5. ročníku rozdelené na učebné celky:

Tematický okruh Technika:

- Človek a technika - 5 hod.
- Človek a výroba v praxi – 6 hod
- Úžitkové a darčkové predmety – 18 hod

Tematický okruh Ekonomika domácnosti: - Ručné práce – 4. hod

V 6. ročníku je učivo zamerané na významné etapy v dejinách vývoja techniky u nás a vo svete, žiaci sa oboznámia s postupom vzniku výrobku, spôsobom jeho zobrazovania. Zoznámia sa s niektorými druhmi materiálov, osvoja si základné pracovné operácie s nimi a zhotovia niekoľko výrobkov. Budú zostavovať elektrický obvod a spoznajú princíp jednoduchých strojov. V Tematickom okruhu Ekonomika domácnosti sa oboznámia s pôdou, jej prípravou, druhmi a spôsobmi pestovania zeleniny a ovocia, ich ochranou. V časti Príprava jedál a výživa sa naučia zásadám zostavovania jedálneho lístka, s fungovaním kuchyne a postupmi pri výbere a príprave jednoduchých jedál nielen našej kuchyne.

Učivo je v 6. ročníku rozdelené na učebné celky:

Tematický okruh Technika:

- Človek a technika - 3 hod
- Grafická komunikácia v technike – 4 hod
- Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania – 10 hod
- Elektrická energia, elektrické obvody – 6 hod
- Jednoduché stroje a mechanizmy - 2 hod

Tematický okruh Ekonomika domácnosti:

- Pestovateľské práce a chovateľstvo - 4 hod.
- Príprava jedál a výživa – 4 hod

V 7. ročníku je učivo zamerané na schopnosť čítať aj kresliť technický výkres pomocou troch priemetov, porovnávať vlastnosti vybraných druhov techn. materiálov a vybrať vhodné pre konkrétny výrobok, navrhnuť technologický postup výroby výrobku a zrealizovať ho. V tematickom celku Stroje a zariadenia v domácnosti budú žiaci spoznávať mechanických pomocníkov v domácnosti, poukážu na výhody rôznych pohonov, spôsobov obsluhy, nebezpečenstiev vyplývajúcich z prevádzky. V Tematickom okruhu Ekonomika domácnosti sa oboznámia so základmi živočíšnej výroby a chovateľstva. Tematický celok Svet práce je zameraný na zorientovanie sa žiaka v pracovných činnostiach vybraných profesií. Celok Domáce práce a údržba domácnosti mu umožní práce so stavebnicami, prácu s návodmi, overenia prac. postupov a funkčnosti modelov. Priblížime si postupy prác pri

domácich činnostiach, prácu s návodmi na obsluhu, správne zaobchádzanie s bežnými spotrebičmi, s hygienickými a bezpečnostnými pravidlami a základmi poskytovania 1. Pomoci pri úrazoch.

Učivo je v 7. ročníku rozdelené na učebné celky:

Tematický okruh Technika:

- Grafická komunikácia v technike – 5 hod
- Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania – 12 hod
- Stroje a zariadenia v domácnosti – 6 hod

Tematický okruh Ekonomika domácnosti:

- Pestovateľské práce a chovateľstvo - 2 hod.
- Svet práce - 2 hod
- Domáce práce a údržba domácnosti – 6 hod

V 8. ročníku je učivo zamerané na priblíženie problematiky výberu strednej školy so zameraním na predpokladané povolanie. Naučia sa rozpoznávať elekt. Spotrebiče na základe ich vlastností a princípov činnosti, vedieť porovnať finančné náklady pri obstarávaní, prevádzke a likvidácii.

V tematickom celku Technická elektronika budú žiaci spoznávať využitie elektronických súčiastok v obvodoch a ich praktické zapájanie. Časť Technická tvorba umožní žiakom prípravu vlastného výrobku, jeho zhotovenie a reklamu. V Tematickom okruhu Ekonomika domácnosti sa oboznámia s niektorými liečivými aj jedovatými rastlinami. Celok Rodinná príprava sa zameriava na identifikáciu predpokladov na založenie rodiny a na efektívnu komunikáciu. Diskusie budú o roliach v rodine, starostlivosti o deti, chorých a starých ľudí.

Učivo je v 8. ročníku rozdelené na učebné celky:

Tematický okruh Ekonomika domácnosti: - Svet práce - 3 hod

Tematický okruh Technika:

- Elektrické spotrebiče v domácnosti – 6 hod
- Technická elektronika – 6 hod
- Technická tvorba – 10 hod.

Tematický okruh Ekonomika domácnosti:

- Pestovateľské práce a chovateľstvo - 4 hod.
- Rodinná príprava – 4 hod

V 9. ročníku je učivo zamerané na priblíženie problematiky bytovej inštalácie základných inžinierskych sietí. Naučia sa chápať spôsoby zapojení, princípy činnosti aj hroziace nebezpečenstvá. Pojem „zelená energia“.

V tematickom celku Strojové spracovanie materiálov budú žiaci spoznávať princípy práce základných obrábacích strojov, oboznámia sa s progresívnymi metódami obrábania (laser, vodný lúč). Časť Tvorivá činnosť umožní žiakom prípravu vlastného výrobku a jeho zhotovenie.

V Tematickom okruhu Ekonomika domácnosti sa oboznámia so zdrojmi informácií o stredných školách a pracovných miestach, pochopia potrebu stanovenia si kariérnych cieľov. Celok Plánovanie a vedenie domácnosti sa zameriava na vysvetlenie funkcie peňazí, stanoviť si finančné ciele,

zhodnotiť výsledky finančných rozhodnutí, vysvetliť dôležitosť komunikácie v rodine, pochopiť rozdiel medzi pôžičkou a úsporami, zostaviť domáci rozpočet na základe dohodnutých priorít a viesť domáce účtovníctvo.

Učivo je v 9. ročníku rozdelené na učebné celky:

Tematický okruh Technika:

- Bytové inštalácie – 6 hod
- Strojové spracovanie materiálov – 6 hod
- Tvorivá činnosť – 10 hod

Tematický okruh Ekonomika domácnosti:

- Svet práce - 3 hod
- Plánovanie a vedenie domácnosti - 8 hod.

Hodnotenie predmetu

Žiak bude hodnotený známkou podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Hodnotenie žiaka bude plniť informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu. Priebežne bude žiak hodnotený za aktivitu na hodinách a ústne odpovede, manuálne zručnosti, krátke písomné práce a testy, úroveň zhotovených výrobkov, tvorbu a prezentáciu projektov. Žiakovi bude umožnené aby zhodnotil svoje výkony. Učiteľ svoje hodnotenie známkou žiakovi zdôvodni aj slovne a posúdi klady aj nedostatky hodnotených prejavov a výkonov.

Ciele predmetu technika

Žiaci sú schopní:

- rozlíšiť a bezpečne použiť prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- dodržiavať stanovené pravidlá a adaptovať sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentovať s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoriť vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťovať zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítiť zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvojiť základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizovať a plánovať prácu a používať vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plniť základné úlohy, uplatňovať tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoriť nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápať prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;

- sa orientovať v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvojiť si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu,
- triediť informácie a osvojené poznatky využívať v praktickom živote.

a) spoločenské

- pripraviť žiakov na život v praxi, uplatniť sa na trhu práce
- nadobudnúť záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti
- vedieť sa adaptovať na zmenené pracovné podmienky
- schopnosť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému
- podporovať a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, rozvíjať tvorivosť, zodpovednosť, húževnatosť, sebakritickosť a snažiť sa o sebaovládanie

b) inštitucionálne

- získať vzdelanie v oblasti technickej výchovy
- rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie
- rozvíjať schopnosť orientácie v rovine a priestore
- získať nové vedomosti prostredníctvom riešenia úloh s rôznym kontextom
- vedieť používať získané vedomosti v budúcom živote
- rozvíjať zručnosť, vedieť pracovať s návodmi
- uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci

c) špecifické(vzdelávacie a výchovné)

- nadobudnúť pozitívny vzťah k práci a zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce
- osvojiť si základné zručnosti a návyky v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote
- uplatňovať tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku
- vedieť využívať osvojené algoritmy pri práci, pričom vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi technickou výchovou a realitou
- rozvíjať schopnosti žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií
- vytvárať a realizovať technické myšlienky pre vlastné potreby, pre potreby školy
- vedieť vysvetliť pojem technologický postup, opísať cestu vzniku výrobku
- vymenovať pozitívne a negatívne dôsledky techniky
- oboznámiť sa s najvýznamnejšími objavmi, vynálezmi a slovenskými vynálezcami
- vedieť pracovať podľa jednoduchého technologického postupu a technického výkresu
- poznať druhy technických materiálov – drevo, kovy, plasty a osvojiť si jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní materiálov
- nadobudnúť základné vedomosti z oblasti výroby, rozvodu a využitia elektrickej energie

- porovnať ekonomické aspekty pri používaní rôznych zariadení v domácnosti

Výchovné a vzdelávacie stratégie pre rozvoj kľúčových kompetencií žiaka

Kompetencie k celoživotnému učeniu sa

- uvedomovať si potrebu svojho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja
- viesť žiakov k presnému a stručnému vyjadrovaniu vrátane pojmov a symbolov
- viesť žiakov k zdokonaľovaniu ich grafického prejavu,
- dať žiakom príležitosť samostatne formulovať ich postupy riešení,
- rozvíjať abstraktné a logické myslenie k vecnej a zrozumiteľnej argumentácii,

Kompetencie riešenia problémov

- viesť žiakov k rozvíjaniu dôvery vo vlastné schopnosti, učiť žiakov sebakontrolu, vytrvalosti a presnosti,
- viesť žiakov vnímať, rozpoznávať a pochopiť problém, premyslieť a naplánovať riešenie problému
- viesť žiakov k správne výberu a triedeniu informácií potrebných k riešeniu problému,
- viesť žiakov k samostatnému riešeniu zadaných úloh, experimentovaniu a hľadaniu viacerých možných riešení,
- učiť žiakov voliť správne postupy a dôslednosti pri vykonávaní práce, zaujímajú nás námety, názory a skúsenosti žiakov
- viesť žiakov k plánovaniu úloh a postupov, kladieme otvorené otázky a nabádame žiakov k pomenovaniu cieľa činnosti
- podľa potreby žiakom v činnostiach pomáhame, pracujeme na odstránení objavujúcich sa chýb, dodávame žiakom sebadôveru,
- učiť žiakov hľadať a odstraňovať chyby, zaraďujeme metódy, pri ktorých sami prichádzajú k objavom, postupom, riešeniam a záverom

Sociálne komunikačné kompetencie

- dokázať využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu
- zadávať úlohy spôsobom, ktorý umožňuje voľbu rôznych postupov,
- viesť žiakov k používaniu správnej terminológie, pojmov a symboliky,
- viesť žiakov k výstižnému a súvislému prejavu,
- dbať na to, aby žiaci svoje myšlienky a názory vyjadrovali v logickom slede
- chápať význam a uplatňovať formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti

Kompetencie sociálne a personálne

- žiakov viesť ku kritickému hodnoteniu, zrozumiteľnej a vecnej argumentácii prostredníctvom riešenia problémov, ku efektívnej spolupráci s druhými a tiež pomoci druhým

- žiakov viesť k účinnej spolupráci v skupine, umožniť každému žiakovi zažiť úspech,
- osvojiť si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine
- podnietiť žiakov k argumentácii, k tomu, aby prispeli k diskusii v rámci skupiny i celej triedy
- hodnotiť žiakov spôsobom, ktorý im umožňuje vnímať vlastný pokrok pri práci

Kompetencie občianske

- viesť žiakov ku kritickému mysleniu, učíme ich hodnotiť svoju prácu i prácu ostatných, žiakov viesť k ohľaduplnosti, tolerancii a taktu
- pomáhať podľa potreby žiakom v činnostiach a umožňovať im, aby na základe jasných kritérií hodnotili svoje činnosti alebo výsledky

Kompetencie pracovné

- žiak by mal používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky
- rozvíjať schopnosť prijať a zvládať inovatívne zmeny, byť flexibilný
- kriticky hodnotiť svoje výsledky, aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet TECHNIKA .